

Miljöpartiet de Gröna i Region Skåne 2014-08-07

En giftfri miljö

Miljöpartiet i Skåne vill sätta fokus på att skapa en giftfri miljö. Vi vill veta hur vi påverkas av alla kemikalier som finns runt omkring oss. Hur mycket av kemikalierna som tränger in i oss. Det finns rapporter om att kemikalier är cancerframkallande, förändrar vår förmåga att skaffa barn, utvecklar allergier och diabetes, sänker vår inlärningskapacitet och stör vår koncentrationsförmåga. I vintras bekräftade en rapport från WHO att kemikalier har hormonstörande effekter. Trots detta så dröjer det med effektiva insatser som behövs för att skapa en kemikaliesmart miljö för oss och för barnen, som är de allra känsligaste.

Möjligheten att skapa en giftfri miljö kan påverkas på flera politiska nivåer. Bland annat finns EU lagstiftning och nationell lagstiftning. År 1999 antog riksdagen miljömålet Giftfri miljö, med definitionen: *"Förekomsten av ämnen i miljön som har skapats i eller utvunnits av samhället ska inte hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden. Halterna av naturfrämmande ämnen är nära noll och deras påverkan på människors hälsa och ekosystemen är försumbar. Halterna av naturligt förekommande ämnen är nära bakgrunds nivåerna."* År 2020 skall målet vara uppfyllt men prognoserna visar tydligt att målet inte kommer att nås, varken i Sverige eller i Skåne.

Den nuvarande alliansregeringen har inte verkställt flera av de förslag expertmyndigheten Kemikalieinspektionens tagit fram för att nå en giftfri miljö och öka kunskapen om hur kemikalierna påverkar vår hälsa. Dessutom har regeringen ändrat tidigare strikta riktlinjer och gjort det enklare att sprida bekämpningsmedel med kemikalier på jordbruken. Regeringen har även tagit bort handelsgödselskatten, vilket innebär att de har främjat spridningen av kadmium, ett väl känt miljögift, på konventionellt odlade åkrar. Detta är extra speciellt allvarligt i Skåne som är ett jordbrukslandskap.

Det är uppenbart att det krävs en större politisk ambition för att nå en giftfri miljö. Det krävs mer kunskap och fler som tar kemikaliefrågorna på allvar. Vi anser att Region Skåne kan och bör ta ansvar och vi har flera förslag för en mer kemikaliesmart miljö.

Kemikalier som används i bekämpningsmedel hittas regelbundet i grund- och ytvatten i Skåne. Genom att ställa krav på offentlig upphandling kan Region Skåne minska användningen av bekämpningsmedel. Idag är det knappt fem procent av den skånska åkermarken som är ekologiskt odlad. Vi vill att Region Skåne aktivt främjar omställningen till ett hållbart jordbruk genom att använda ekologiska upphandlingar. All mat som serveras i Region Skånes verksamheter ska vara ekologisk.

Även för andra produkter, så som plaster och elektronik, bör krav ställas för att skapa en giftfri miljö. Region Skåne skall generellt ställa höga krav vid upphandling och medverka till innovationsupphandlingarna, liknande de som Jämtlands landsting gör avseende blodpåsar. Genom skärpta upphandlingsvillkor så stärks också möjligheten till ett ökat företagande inom miljöteknikområdet. Det måste också ske uppföljningar så att ställda krav efterlevs.

Kunskapen måste öka och därför vill vi inrätta ett Skånskt kemikalieråd. Rådet ska sätta fokus på en giftfri miljö i allt från hur sparkdräkten på BB har framställts till hur kemikaliemärkning av fler produkter i detaljhandeln skall användas, hur bisfenolen i kassakvittot kan avvecklas och hur andra hormonstörande ämnen kan begränsas. Det Skånska gemensamma Kemikalierådet ska också verka för utökningen av Östersjösamarbetet med omgivande regioner.

För skåningarna måste det bli enklare att göra medvetna val och, om man så önskar, undvika kemikalier som kan vara hälsofarliga. Därför vill vi att Region Skåne medverkar till att ta fram en Skånsk mobil app för kemikaliefria val i butikerna. Det måste bli enklare att välja ett giftfritt liv.

En resurs som är extra viktig att hålla giftfri är dricksvattnet. Miljöpartiet vill trygga vårt dricksvatten genom att införa en regional samverkan som ser till att säkra kvalitén på grundvattnet. En olycka kan leda till att stora mängder kemikalier sprids i miljön och då är dricksvattnet väldigt sårbart. Förorenat grundvatten kan komma att kosta såväl liv som ett stort lidande och mycket pengar för att i efterhand försöka lösa problemet. Vatten och kemikalier bryr sig inte om kommungränser, vilket gör att ett regionalt samarbete behövs.

Vi vill att Region Skåne använder sig av miljöklassificeringssystem för läkemedel. Redan idag hittas spår av läkemedel i kranvattnet. Region Skåne måste arbeta mer aktivt med frågan utifrån nya forskningsresultat och i samarbete med universitet och kommuner. Eftersom EU:s regler inte tillåter ett tvingande nationellt system för miljöklassificering av läkemedel har ett system för frivillig miljöklassificering av läkemedel tagits fram. Miljöpartiet vill att Region Skåne snarast börjar använda sig av denna klassificering. Utifrån systemet kommer Region Skåne att ha möjlighet att använda läkemedel med stark miljöpåverkan på ett ansvarsfullare sätt.

Många äldre människor får ofta alltför många läkemedel utskrivna. En felaktig medicinering kan, förutom att skapa ohälsa, dålig balans och förvirring, bidra till att mer kemikalier hamnar i miljön. Miljöpartiet vill att läkemedelskontrollerna skall bli fler.

Hormonpåverkan och cocktaileffekter är nya forskningsfält till följd av den ökade kemikalieanvändningen. Med de nya kunskaperna som nu kommer fram målas inte sällan en väldigt allvarlig bild upp. Nya mätmetoder och förhållningssätt krävs för att veta hur stora hälsoriskerna är på kort och på lång sikt. Vi ser också ett stort behov av att öka forskningen kring nanomaterial.

Utifrån detta, samt att vi vill sätta fokus på en giftfri miljö, så bör den regionala enheten för arbets- och miljömedicin förstärkas. Den regionala enheten för arbets- och miljömedicin har i uppgift att samordna all arbets- och miljömedicinsk verksamhet i Södra sjukvårdsregionen.

Vi kan inte längre blunda för de objudna gästerna i våra kroppar. Vi måste komma in under skinnet och förstå hur vi kan skapa en trygg och säker framtid för oss och våra barn. Det är hög tid att Skåne blir en kemikaliesmart region.

Miljöpartiet de gröna i Region Skåne vill:

- ➔ Att all mat som serveras i Region Skånes verksamheter ska vara ekologisk
- ➔ Att Region Skåne ställer krav i offentlig upphandling av produkter som plaster och elektronik för att bidra till en giftfri miljö
- ➔ Att ett Skånskt kemikalieråd inrättas för ökad kunskap och stöd
- ➔ Att Region Skåne verkar för utökning av Östersjösamarbetet med omgivande regioner
- ➔ Att det skapas en regional samverkan kring vatten – Vattensamverkan Skåne
- ➔ Att Region Skåne använder sig av miljöklassificeringssystemet för läkemedel och utökar läkemedelskontrollerna för att undvika felaktig medicinering
- ➔ Att Region Skåne medverka till att ta fram en Skånsk app för kemikaliefria val i butiken
- ➔ Att arbets – och miljömedicin inom Region Skåne förstärks för att kunna sätta mer fokus på en giftfri miljö